

Itsemurhan tehneen läheisen näkökulma uutisointiin

Kokemusasiantuntija
Surunauha ry

Katso myös: https://surunauha.net/wp-content/uploads/laheisen_itsemurha_mediassa.pdf

Itsemurha mediassa

- Julkinen käsittely on tärkeää, sillä se voi parhaimmillaan ehkäistä itsemurhia avointa keskustelua lisäämällä ja tuomalla esiin auttavia tahoja.
- Itsemurha-aihetta tulee aina käsitellä vastuullisesti ja olemassa olevien ohjeistusten mukaisesti, sillä itsemurha-aiheen käsittelyyn liittyy aina riski itsetuhoisen käyttäytymisen lisääntymisestä.
 - Vastuuseen liittyy myös se, miten erilaisiin juttuihin löydetään haastateltavia.
 - Liian varhaisessa vaiheessa annetut haastattelut saattava kaduttaa surevaa myöhemmin. Kaikilla surevilla ei myöskään ole kokemusta siitä, mitä itsemurhasta voi mediassa puhua (tällöin on toimittajan vastuulla, että toimitaan olemassa olevien ohjeistusten mukaisesti).
 - Surunauhalla voi myös pyytää haastateltavia. Surunauhalla on kokemusasiatuntijoita, joilla on kokemusta omasta surusta puhumisesta sekä myös ymmärrystä siitä, mitä itsemurhasta voi mediassa sanoa.

Anna, varmista ja kunnioita

- Anna haastattelulle ja jutun tekemiselle aikaa.
- Varmista, että julkaisun tyyli ja sisältö on selkeästi avattu etukäteen haastateltavalle. (Esimerkiksi kysymykset voi lähettää haastateltavalle etukäteen.)
- Anna surevalle tilaa ja kunnioita surevan toiveita, ajatuksia, surua ja kokemusta.
- Anna surevan tutustua rauhassa haastattelusta syntyneeseen materiaaliin.
- Anna surevan korjata juttua ennen julkaisua.
- Varmista, ettei surevan tarvitse taistella itselleen tärkeitä muutoksia läpi.
- Varmista vielä ennen julkaisua, että sureva varmasti haluaa, että juttu julkaistaan. Haastatteluun suostuneelle tulee varata oikeus perua haastattelu tai jutun julkaiseminen. (Jutun tekemisen pelisäännöistä voidaan sopia etukäteen. Tässä tulee ymmärtää, että aihe on sensitiivinen ja voi aiheuttaa monenlaisia reaktioita.)

Minulla on oikeus päättää, kuka tietää surustani

- Varmista, että lupa menetyksen ja kokemuksen julkiseen käsittelyyn on varmasti pyydetty kaikilta, joita menetys koskettaa.
- Tieto läheisen itsemurhasta kuuluu yksityisyyden suojan piiriin. Jokaisella tulee olla oikeus päättää kenelle ja kuinka laajasti omasta menetyksestään puhuu.

Minun suruni ja hyvinvointini ovat arvokkaita

- Aiheen käsittely tulisi aina tehdä surua ja surevaa kunnioittaen. Ensisijaisena arvona tulisi aina ja koko ajan olla kaikkien osallisten hyvinvointi ja uusien itsemurhien ehkäiseminen. Taidetta ja juttuja ei koskaan tulisi tehdä surevan hyvinvoinnin kustannuksella.
- Vastuuton ja ilman asianmukaista lupaa tehty tai surevan toiveet sivuuttava käsittely voi haitata sopeutumista ja surun käsittelyä sekä pahimmillaan johtaa uusiin itsemurhiin.

*Ei ole yhdentekevää, kuinka minun
tarinani kerrotaan. Minun
kokemukseni, suruni tai tarinani ei
pääty siihen, kun juttu on valmis.*